

LIBERTATEA

Abonamentul:

Preţul tot „Libertatea” cu adausele sale „Foata Interesantă”, „Măia de glume „Bobirnaci” şi broşurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foata Int.” pt. economi 8 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foata naţională politică.

o o o
Apare LUNIA ŞI JOIA

Inserţiuni:

pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă inserţiunile ca şi abonamentele, să plătesc înainte.
== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

Lupta cea mare în Galiția s'a început iară!

Cumplita îmbrăţişare din Franca, — tot ține! Francezii cer lupta hotărîtoare. Şi Francezii şi Germanii primesc mereu întăriri. — 20 de vapoare au sosit la ţărmii Franței cu ajutoare din Indii.

In BELGIA s'a început grozavă luptă în jurul Antwerpen-ului, pentru a fi cucerit de Germani.

Cu Sîrbii se dau asemenea lupte sîngeroase. Se crede că e aproape înfrîngerea de tot a puterii sîrbești.

Năvala Rușilor în Ungaria e respinsă în celelalte puncte, numai în Maramurăș mai sunt dușmanii în țară. S'a dus putere armată însemnată contra lor.

MAI NOU: O mică oaste de Ruși s'a furișat în Ardeal în comitatul Bistrița-Năsăud! Oștile noastre grăbesc spre Bistrița în calea lor.

A treia îmbrăţişare cruntă cu Rușii în Galiția!

Principele Friedrich, comandantul armatelor austro-ungare din Galiția, a trimis la 4 Octob. ziua nașterii M. Sale împăratului-Rege Francisc Iosif I., următoarea telegramă:

»Oștile încredințate din prea înalta grație a Maestății Voastre, comandai mele — pline de însuflețire și bucurie, privesc ca un bun augur (presemn) că, oțelindu-se puterile noastre principale, cu curagiu neînfrînt, și umăr la

umăr cu partea de armată aliată germană, pot lua iarăși pe cîmpul de luptă răsăritean, ofenziva (atacarea) chiar în ziua prea înaltă a numelui Maestății Voastre, în 4 Octob. — ofenzivă în care, toți o nădăjduim, cu ajutorul lui Dzeu vom și zmulge biruința!»

Din această telegramă înțelegem, că dară, în Galiția oștile noastre noastre, întărite cu ajutoare germane, — au început al treilea asalt asupra oștilor rusești cari au înaintat până sub Przemysl.

In aceste zile lupta va fi în plină curgere, — și, să nădăjduim că în curînd vor începe a veni știrile de biruință dela ele.

Despre această ofenzivă nouă scrie ziarul „Berliner Ta-gblatt” următoarele:

»Pe pămîntul Galiției, și-a luat începutul partea a treia a războiului. In cele din urmă trei săptămîni, armata austro-ungară, scutită de linia rîului San, în pozițiile sale nouă și tari, a reușit a se înzestra, în deplină liniște, cu muniții și hrane. In același timp statul (numărul) trupelor, a fost sporit cu rezerve însemnate.

Rușii, în urma sleirii lor și a pradei de muniții ce au făcut, n'au mai pășit nainte de pe coprinsurile lăsate lor de bună-voe în Galiția. Afară de asta ploile ce țin de săptămîni și cari au prefăcut ținuturile (rusești) dela Siedlitz și Podozlia, în adevărate lacuri de apă, — a îngreunat mult hrănirea trupelor rusești.

In urma acestora, Rușii, în fața venirii trupelor germane, și-au început prea tîrziu lucrările lor și așa acelea vor rămînea fără efect (fără a ieși bine). Acum armata germană și-a dat mîna cu armata austro-ungară,

care tocmai în nădejdea asta (a venirii ajutorului german), a ținut o lună de zile calea puterii rusești mult mai mari și a zădărnicit năvala ce aceea o plănuia (asupra Germanilor)...

După toate astea, ziarul german leagă cele mai bune nădejdi de noua luptă ce s'a început în Galiția.

Lupta din Francia.

Incordări, cari aproape întrec închipuirea omenească, se fac și de Francezi și de Germani, pentru a se răpune, pe uriașul câmp de luptă din Francia! — Și unii și alții grăbesc a-și împinge în liniile de foc tot ce au încă în rezervă, ca doar-doar se răpun, — și nu se pot încă! Germanii ar fi ieșit deja biruitori, de nu le stătea în cale Belgia, care încă le opăcește acolo câteva corpuri de armată. De aceea mai nou au și început Germanii să se azvîrle cu toate puterile asupra Antwerpenului, orașul-capitală al Belgiei, ca doară zdrobesc odată și acest rest al puterii Belgiei, — prin ce ar ajunge a avea libere pentru dus în Francia și aceste corpuri de armată — cam 120—150.000 de oameni. Conducerea armatei germane spune, că și are toată nădejdea, a putea zdrobi Antwerpen-ul în scurtă vreme.

În același timp Anglia și Francia se grăbesc a-și aduce ajutoarele din colonii și a-și întări și ele rîndurile.

În felul acesta, mare „pro-roc“ să fie cel-ce se va încumeta să spună, că ce se va întâmpla mâne! Fiecare zi aduce câte-o minune în mersul luptei, de numai te cruțești.

Nădejde au multă Germanii, că, la urma urmelor, tot a lor are să fie biruința.

Iaca acum știrile mai noue de pe câmpul de luptă din Francia:

Berlin, 6 Oct. — Din Genf se vestește, că în ținutul orașului Arras (între Amiens și Lille, la colțul de sus, la stînga, al Franciei, spre Belgia), au fost ieri lupte din cale-afară aprinse!, cari au adus izbînzii tot armelor germane. Generalul Kluck cucereste teren în ținutul Roye. Și Francezii recunosc, că a-

ripa lor stîngă (care bate în aceste părți), nu poate lua ofenziva (atacarea), pînă nu-i vor sosi încă însemnate întăriri.

Paris, 6 Oct. — Ziarului „Echo de Paris“ i-se telegrafiază, că la fortul Laigle, între riurile Oise și Aisne, curge o luptă înverșunată cu armata generalului german Kluck.

Se dau neîntreprupte atacuri și contra-atacuri!

Francezii, zice telegrama, se țin tare, și nu pot fi clintiți din loc de atacurile înverșunate ale armatelor lui Kluck.

Curg aci lupte tot cu asalturi de baionetă și, în înțelesul aspru al cuvîntului, pînă la ascuțișe!

Indieni sosiți.

Marseille, Oct. — Aici au sosit 20 de vapoare aducînd trupe din Indii, sub conducerea capilor semințiilor lor. Ei au plecat îndată spre câmpul de luptă.

Berlin, 6 Oct. — „Lokalanzeiger“ allă, că Poincarée, președintele Franciei, pentru aceea a plecat spre Cartierul general al armatei (locul marelui sfat al războiului), ca să poată saluta și felicita în persoană pe capii semințiilor indiene, cari au venit cu oștile lor în ajutor.

— Trupele din Indii fiind suse engleze venite în Francia la cererea Angliei, — Regele Angliei le-a trimis din Londra un salut în scris, care s'a cetit acelor trupe la pogrîrea lor din corăbii pe pămînt francez. Cuvîntul manifest al Regelui George, sună așa:

»Pe voi de-aceea v'am chemat din India aici, ca să luptați pentru cîntea și siguranța împărăției noastre. Belgia, pe care a o apăra, e o datorință a noastră, — a fost năpădită de acel inamic puternic, care a năvălit și în Francia.

Am cea mai mare încredere în voi, soldați! Aveți a vă împlini o datorie, și eu știu, că vi-o veți împlini! Faptele voastre le voiu urmări zi de zi cu toată luarea aminte și mă rog lui Dumnezeu, ca să vă ajute la biruință!

Despre acești soldați se scrie, că se luptă cu îndrîjire, căreia i-am putea zice sălbătăcie, — ca să se arate și ei viteji aici

între semințiile albe, în mijlocul cărora au fost aduși, — deși multă lume ar fi dorit, ca să nu fie amestecate și neamurile din Azia, în această luptă a neamurilor din Europa.

* Aripa stîngă franceză respinsă.

Berlin, 7 Oct. — Și statul major francez recunoaște, că aripa lor stîngă a suferit înfrîngere cu încercările sale de a încungiura aripa dreaptă germană. Aci, la aripa asta și-au adunat Francezii toate puterile lor, și aci au curs lupte cu grozavă încordare, — și tot n'au reușit a încungiura pe Nemți! Toate eforturile lor au fost respinse sîngeros.

* Germanii au respins atacul francez dela Mûnster.

Basel, 7 Oct. — La gurile văii Mûnster, Francezii au atacat așezările germane, — dar au fost respinși cu mari pierderi. Multe tunuri franceze au căzut pradă Germanilor. Și la Than lupta e în curgere. (Vale în Alsația germană).

* Trupele din Canada.

Genf, 6 Oct. — Ziarului „Journal de Geneve“ i-se vestește din Hawre, că în curînd vor fi date jos pe țărmi la Le Havre (în Francia) trupele din Canada (venite la cererea Angliei). Pentru îndeplinirea pregătirilor de primire, au sosit mai mulți ofițeri și subofițeri. Statul major englez a luat în chirie pe 2 ani, mai multe edificii mari, pentru incuarterarea trupelor din Canada. În Hawvre rămîn cam 5000 de ostași, — (ceialalți se duc pe câmpul de luptă)

* Războiu lung.

Genf, 6 Oct. — Ziarul francez „Temps“ într'un articol de azi, pregătește cetitorii sei la aceea, că acest războiu va ținea cel puțin un an de zile.

* Poincarée, în tabără.

În aceeași zi cînd Tarul a plecat spre câmpul de războiu, a plecat și Președintele Republicii Franceze Poincarée, cu ministrul de războiu și cu ministrul președinte. Se dă din asta cu socoteala, că ne aflăm în ajun de lupte grozave, cari să fie oarecum hotărîtoare!

In Belgia

Asaltarea cetății

— ANTWERPEN.

Germanii au început de cîteva zile bombardarea Antwerpenului, cu mare putere. Iată știrile mai nouă despre luptele din jurul acestei cetăți, pe care trupe belgiene și engleze o apără.

Copenhaga, 6 Oct. — În orașul Antwerpen nu mai lucrează nimenea. Nici deregătoriile. Oamenii zi și noapte stau pe străzi, așteptînd agitați știrile cele mai nouă.

Căruțele »Crucei roșii« vin într'una încărcate cu răniți, și abia pot străbate prin mulțimea de pe străzi, care se îngrămădește în jurul răniților ca să afle dela ei știri. Cînd s'a dat cea dintîi pușcătură de tun la Antwerpen, regele Albert, din mijlocul mulțimii îmbărbăta poporul, cu cuvintele:

„Mai bine toți să murim, decît să ne dăm bătăuți!“

— Armata belgiană a tăiat în jurul Antwerpenului mai mult de un milion de arbori, păduri întregi, ca trupele germane să nu aibă după ce se ascunde în decursul bombardării orașului. Casele din apropierea forturilor toate au fost zvîrlite în aer cu dinamită. Paguba aceasta, pe care belgienii ei înșiși ș'au făcut-o, trece peste două-sute-cincizeci milioane franci.

* Cinci corpuri de armată apără Antwerpenul.

Copenhaga 6 oct. — O telegramă din Londra aduce știrea, că ziarul Times în numărul seu mai nou vestește oficios, că forturile Antwerpenului sunt apărate da către 5 corpuri de armată.

* Regina Belgiei se va duce în Hollanda.

Köln, 6 Oct. — „Kölnische Zeitung“ are o știre din Hollanda, care spune că acolo se așteaptă sosirea cît de curînd a reginei din Belgia.

Arhiva țării a fost dusă din Antwerpen, la Ostende (oraș întărit pe țărmul mării,

din jos de Antwerpen, în Belgia).

— Tot »Kölnische Zeitung« spune și aceea, că *Albert*, regele Belgiei, sosind din Antwerpen la Ostende, ar fi trecut de aici pe o corabie engleză, în *Anglia*.

La hotarele rusești.

Țarul în tabără.

Se știe că împăratul Wilhelm al Germaniei, se află demult în mijlocul oștilor sale ce luptă în Franța. Mai nou se spunea, că va veni cu 11 corpuri de armată să iee lupta contra Rușilor în *Galiția* și *Polonia rusească*.

Însămănătatea cea mare ce o are lupta ce acum s'a început de nou în *Galiția* o arată și faptul, că și Țarul Rusiei a venit aproape de cîmpul de războiu. E în *Lublin*, — orașul din *Galiția* pe care era să-l cuprindă generalul *Dankl*. Se scrie, că mergînd pe cîmpul de luptă, Țarul nu voește să iee el comanda din mîna Marelui Duce *Nicolajevici*, numai să-și însuflețească oștile prin venirea în mijlocul lor.

Mulțimea Rușilor prinși.

Berlin, 6 Oct. — În taberele de prizonieri din *Silezia* se află azi 60.000 de prizonieri. (Aceștia vor fi numai Ruși prinși în luptele date de Germani la hotarele rusești).

Rușii mai au muniție puțină.

London, 6 Oct — Din *Tokio* se vestește, că Rușii au cumpărat foarte multe arme și muniții (gloanțe) dela fabricile din *Japonia*, — căci li-s'a împuținat muniția foarte tare și-s în primejdie a-i duce încurînd lipsa.

Armata rusești gata în Finlanda.

Berlin, 6 Oct. — Refugiații din *Finlanda*, sosiți în *Tornea*, spun, că pe țărmii sinului de mare finlandez, Rușii ridică mari întărituri de țărm, — și că în *Finlanda* se găsesc mai multe corpuri de armată rusești, gata de plecare unde le va veni porunca.

Turcii sar asupra Rusiei.

Rusia și-a adunat toate puterile în Europa, — și prin asta și-a lă-

sat necoperite și nepăzite spatele în *Azia*, unde *Turcia*, mult neliniștită și ea de vecina sa *Rusia*, — prinde acum privilegiul a-i da împrumuturile înapoi! Știrile mai nou spun, că *Turcii* din *Azia* au luat arma asupra *Rusiei*. Iaca telegrama ce vestește acest lucru:

Constantinopol, 6 Oct. — *Turcii* s'au ridicat în *Azia* asupra *Rusiei*. *Chanul Sadr Malik*, cap de armată persian, a trecut cu oștile sale peste granița rusească, și în preajma *Mării Caspice*, în o mare luptă, a bătut oștile rusești la *Kagulagaci* și *Lonkoran*. *Rușii* au pierdut multe tunuri, arme și mulți oameni în aceste lupte.

Lupta cu Sîrbi.

Știre oficioasă dată de comandantul *Potiorek*, în 4 oct:

În urma înaintării unor trupe sîrbești și muntene-grene în *Bosnia* răsariteană, s'a ivit lipsa să rupem o parte de armată și pentru ținuturile acestea, cari cad la o parte de locul unde se va da lupta hotărîtoare. Începutul luptelor trupelor noastre acolo, s'a sfîrșit cu succes. Două brigăzi muntene-grene, și anume: brigada *Spuzka* de sub comanda generalului *Vucovic* și brigada *Zetska* comandată de generalul *Rajevic*, după lupte crîncene de două zile, au fost cu totul bătute și respinse spre *Focsa*. Trupele de tren, apoi toate lucrurile luate dela noi în *Bosnia*, au ajuns în mîinile noastre, rămînînd în urma acestor brigăzi, cari au fugit în nerînduială peste graniță, urmărîte de ai noștri.

Și de astădată am găsit printre soldații noștri căzuți, pe mai mulți, — întră ei și un cadet, — ciungăriți în modul cel mai crud, de *Sîrbi*.

Pe cîmpul de luptă cu *Sîrbi* la *Miază-noapte*, o jumătate de batalion de al nostru, a prins un întreg batalion sîrbesc.

Potiorek,
comandant.

Serajevo, 5 Oct. — După ce armata noastră a trecut peste râul *Drina* și înaintează în *Sîrbia*, comanda armatelor sîrbești și muntene-grene s'a nîzuit să

dea năvălirii lor în *Bosnia*, însemnătate cît se poate de mare, numai ca să neliniștească prin asta armata noastră principală. În părțile *Bosniei*, aproape de hotarul muntene-grean, una după alta năvăleau bande sîrbești și muntene-grene și fiindcă în ținuturile acestea muntoase, n'avea înțeles să lăum lupta cu ele, la început fără împotrivire au putut înainta spre *Serajevo*, până cînd abia la *Rogatița* s'a întîmplat ciocnirea.

Comanda militară din *Serajevo*, să înțelege, a făcut toate pregătirile pentru întîmpinarea trupelor năvălitoare, și de aceea încă în porunca ei dată la 18 Sept., a rînduit închiderea orașului în partea de unde amenința năvălirea. În 22 Sept., după ce bandele năvălitoare au silit trupele noastre cari erau în număr mai mic, să se retragă la *Urkpracs*, comanda din *Serajevo* a dat o nouă poruncă prin care a făcut de știre locuitorilor, că cei ce mai spionează, ori dau semne dușmanului, vor fi pedepsiți cu moarte.

Că știrile oficioase date de *Sîrbi* și *Muntene-greni*, cît de nedrepte sunt, se vede și din aceea, că deși orașul *Serajevo* n'a fost o clipă măcar serios neliniștit de *Sîrbi*, totuși din *Niș* și *Cetinje* s'au dat în

gură mare știri, că *Serajevo*, pe lingă toată împotrivirea trupelor austro-ungare, a căzut în mîna armatei sîrbo-muntene-grene! Poate că chiar de odată cu știrile acestea, va fi trimis și Comandantul trupelor din *Bosnia*, *Potiorek*, armată regulată, pentru curățirea de dușman a ținutului cuprins de năvălitori. Toate luptele noastre de până aci, ne lasă să nădăjduim, că și bandele năvălitoare de acum, vor fi cu totul nimicite.

Inaintarea în Sîrbia.

Sofia 6 Oct. — După cum se vestește din *Niș*, acolo sosesc într'una trenuri încărcate cu *Sîrbi* răniți și aproape nu mai au loc pentru așezarea răniților. Îngrijirea medicală e slabă, căci răniții trebuie să aștepte zile întregi după medic. Toate spitalele sunt pline. Fugarii, cari sosesc în număr tot mai mare din *Sîrbia*, spun că în armata sîrbească începe a se vedea desnădăjduirea.

Ziarul „*Politica*“ scrie, că *Monarchia* acum se pregătește pentru a da lovitura de moarte *Sîrbiei* și că acum nu se mai poate ascunde adevărul.

Rușii respinși dela Maramaroș-siget!

Știrile de azi, *Joi dimineața*, vestesc că *Rușii* au fost biruiți în *Maramurăș* și izgoniți napoi cu perderi grele! Iaca telegramele ce vestesc aceasta:

Huszt, 6 Oct. — Între *Sighet* și *Tecső* au fost pîn'acum numai ciocniri neînsemnate. Lupta cea serioasă se începe azi după amiază. Timpul e foarte frumos. *Rușii* stau naintea noastră cu trupe neregulate (adecă nu oaste regulată, ci un fel de gloate iregulare). Noi suntem în poziții mai presus ca ei și toate presemnele sunt bune! *Fispanul Nyegre* a declarat, că în două zile *Rușii* vor fi scoși din *Mar. Sighet*!

Mar. Sighet, 7 Oct. — Vă vestesc scurt, că oștile noastre au alungat pe *Ruși* din *Maramaroș Sighet*! Oștile rusești bătute, au fugit din tot hotarul și acum nu mai e temei de nici o teamă, — dovadă și faptul, că deregătorile reg. ung. s'au întors și și-au cuprins iarăși slujbele lor.

Huszt, 7 Oct. — Lupta dela *Hosszmező*, care s'a început ieri, s'a sfîrșit cu biruința noastră! Am luat napoi *Maramaroș-Sighetul*. Oastea rusească ce se refugiază spre *Nord*, — o urmărim.

— Trupele rusești s'au retras pîn' la *Nagybocsko* (*Bockov*), 17 km. din sus de *Sighet*.

— Trupele ce au intrat la *Bistrița-Năsăud* sunt numai aripă a acestora, — contra cărora încă a pornit armată îndestulătoare, spre a le face peste puțină înaintarea.

Nu mai e temei de cea mai mică teamă. *Mar. Sighetul* a rămas neatins.

M. Sighet, 7 Oct. — Trupele noastre au atacat pe neașteptate pe *Ruși*, cari, după puțină împotrivire, au luat-o la fugă. Fuga le-a fost așa de grăbită, că nici nu și-au putut duce toate tunurile cu ei, ci o parte a acelor le-au aruncat în *Tisa*!

La Uzsok

se vede că luptele, sfîrșite cu respingerea *Rușilor*, au fost mari și grele, căci în pasul acesta au fost îngropați vre o 8000 de *Ruși* căzuți prin acele locuri.

Peste tot locul oficiile s'au așezat iar la locurile lor și locuitorii refugiați au început a și veni la vetrele lor.

Incercarea Rușilor de a intra în Ungaria, pe la Maramurăș

Din doue strîmtori au fost izgoniți. În una încă se mai țin, la Sighetul-Marmației. — S'a început luptă mare pentru izgonirea lor și de aci.

Mai nou: O trupă rusească a intrat în Ardeal în comitatul Bistrița Năsăud! Oștile noastre grăbesc în calea lor!

Incercarea Rușilor de a se răvărsa prin strîmtorile Carpaților de Miază-noapte, spre lăuntrul Ungariei, — în doue puncte nu a izbutit, ei au fost alungați napoi de oștile austro-ungare apărătoare.

Cei intrați înse prin pasul dela Körösmező, au înaintat până la Sighetul Marmației (Máramaros-sziget), au intrat și au cuprins acest oraș care e scaunul comitatului și au venit și mai încoace dela el, și până azi n'au putut fi încă respinși și scoși din țară. Înaintarea lor însă, s'a poticnit, ei au dat acum de o puternică împotrivire între Sighet și Huszt, unde s'au adunat număratoase oști de-ale noastre, ba au sosit și ajutoare germane, — și azi e cea mai bună nădejde că Rușii vor fi biruiți și alungați napoi, pe unde au venit

Iaca știrile mai noue date oficios și de foile cenzurate din Pesta:

Lupta dela poalele Carpaților.

Știre oficioasă apărută în foile maghiare în 5 Oct.

Puterea noastră armată, adunată la *Hosszmező*, a atacat aici trupele rusești ce înaintaseră trecînd prin *Sighetul-Marmației* (*Máramarossziget*).

Atacul s'a început între împrejurări priincioase și cu succes. Deoarece loc potrivit pentru luptă numai dincoaci de Sighetul-Marmației este, Rușii au fost lăsați să între în Sighetul-Marmației, și de aceea, — pe cum s'a vestit și oficios, — orașul a fost golit de locuitori cu o zi mai nainte. Totuși dintre locuitori, — pe lângă toată îndrumarea oficioasă, — mulți au rămas în oraș, așteptînd în liniște sosirea trupelor rusești.

Primarul, d. *Szöllösy Antal*, avînd în vedere binele orașului, a spus că el nu părăsește orașul și va pertracta cu comandantul trupelor rusești.

Vineri toată după amiaza s'au auzit în Sighetul Marmației bubuiturile de tun din spre *Nagybocskó*.

Intîia trupă rusească a sosit în oraș Vineri seara la 7 ceasuri. Trupa aceasta a fost o trupă de cazaci, avînd în frunte un oficer. Primarul dinpreună cu Rabinărul și vre-o 40 de locuitori s'a dus nainte Rușilor. Primarul *Szöllösy* ducea în mână steagul orașului, și după spusele oamenilor fugiți astă noapte, — a rugat pe comandantul rus, să cruțe orașul și locuitorii, căci oamenii toți sunt pacinici și nu e nimic ce ar îndreptăți pe Ruși la o purtare dușmănoasă.

Oficerul cazac a spus că, fiind acum seară, nu pertractează, iar trupele rusești numai Sîmbătă dimineța vor trece prin oraș. Făgăduie apoi, că nimănui nu i-se va întîmpla nimic. După aceasta a spus primarului și celor ce erau cu el, să meargă acasă și nimenea să nu se miște din casa lui.

Așa s'a și întîmplat, iar trupa de cazaci a trecut apoi prin oraș, pușcînd din cînd în cînd în aer, se vede, în semn de bucurie (sau ca să sparie pe oameni, să nu le stee în cale)

Pușcăturile cazacilor, se înțelege, au umplut de spaimă pe locuitori, așa că în noaptea aceea, mulți au părăsit orașul. O parte a acestor fugiți, a soțit azi dimineța la Budapesta.

Din *Sătmar* se telegrafiază, că, după golirea orașului Sighetul-Marmației, trupele noastre, cari, — fiind dușmanul în putere covîrșitoare, — s'au tras napoi dinaintea Rușilor, în poziții (locuri) foarte bune pe valea Tisei la *Hosszmező*, așteptînd aici sosirea ajutoarelor din mai multe părți, — au început atacul împotriva Rușilor năvălitori în țară.

Lupta dela *Hosszmező* s'a pornit între împrejurări priincioase pentru noi și de bună seamă armele noastre vor birui pe Ruși și îi vor alunga în curînd și din strîmtorile Maramurășului.

Fișpanul comit. Maramurășului, *Ladislau Nyegre*, a telegrafat deregătorilor din *Sătmar*, că trupele rusești sunt în retragere și că nu e primejdie.

După știrile sosite aici, trupele austro-ungare din comitatele *Ung* și *Bereg*, nu numai că au alungat pe Ruși din ținuturile acestea, ci urmăresc pe Ruși până afară din țară printre strîmtorile Carpaților.

*

Ce spune un ofițer

despre luptele cu Rușii în jurul Sighetului?

Ziarul »Magyarország« dela 6 Oct. aduce în fruntea numărului seu următoarea istorisire asupra luptelor cu Rușii la Sighetul-Marmației:

»Un sublocotenent (laintant) de rezervă, — spune »M—g« — care a sosit la Budapesta, rănit în luptele din Maramurăș, a spus unui redactor al nostru următoarele despre luptele dela *Körösmező* și *Nagybocskó*:

Pentru apărarea hotarului la *Körösmező*, stătea un battalion întărit, cu patru tunuri de munte și doue mașini de pușcat (mitraliere, mașinengewer). Erau flăcăi săcui, de a căror vitejie numai în cele mai laudate cuvinte putem vorbi.

»Porunca noastră era aceea, ca îndată ce s'ar ivi inimicul, numai decît să înștiințăm despre asta comanda din Maramurăș-sighet, și apoi să așteptăm sosirea întăririlor.

Cînd Mercuri, patrurile din nainte inimice se iviră în zare, credincioși poruncii noastre voiram să vestim despre asta Sighetul, — cînd colô, spre cea mai mare mirare a noastră, nici telefonul, nici telegraful nu mai funcționa (nu mai lucra, era stricate)!

Firele liniei (și telegrafice și de telefon), le tăiaseră la spatele noastre! Am trimis stafet (vestitor) călare la Sighet, — care însă nu

a sosit acolo! Și fiindcă despre numărul inimicului, nu aveam date sigure, am probat ca, cu trupa noastră de vre-o 1200 de inși, să împedecăm pe Ruși în năvala lor! Numai mai tîrziu am știut că avem în fața noastră o putere mult mai mare decît aveam noi.

Starea noastră ne era înse așa de priincioasă încît, pe cînd noi luptam, în pasul îngust, din așezări înainte pregătite, între umplutura căii ferate și drumul de țară, și ne ajuta și artileria (tunarii), pe atunci Rușilor le-a fost peste putință a-și aduce înainte tunurile! Cu încordări de puteri de necrezut, au încercat să-și pună tunurile la loc de pușcat, dar ai nostri tunari de tot atîtea ori au potopit pe tunarii lor, cărora nu le stătea la îndemînă nici o coperire, și cari trebuiau să-și tîrască ei după sine tunurile, pe care pe acele locuri stîncioase, cail nu le puteau trage. Așa apoi, fără luptă de tunuri, numai în focul puștilor lor, am ținut pe loc pe inimic timp de 17 ciasuri, în care timp el a avut perderi mari, pe cînd la noi și dacă au fost răniți mulți, dar morți puțini.

Rușii au dat de doue ori atac cu baioneta asupra noastră, dar totdeauna i-am respins.

Și Mercuri noaptea a tot curs lupta, și Rușii nu puteau cîștiga un pas de pămînt înainte, — totuși noi a trebuit să vedem, că, față cu puterea lor mult mai mare, nu ne putem ținea pozițiile (așezările) mai departe. Intre soldații nostri erau mai mulți, cari fuseseră de mai multe ori răniți ușor și cu ranele legate, întorși în linia de foc, unde avem, în înțelesul cel mai aspru al cuvîntului, lipsă de tot omul! Dar bravura mai mult ca omească a soldaților nostri, a fost zadarnică, față de puterea copleșitoare dușmană.

Am ajuns înse prin această împotrivire vajnică, aceea, că inimicul a fost de credința, că stă în față cu o putere mult mai mare. și de aceea retragerea noastră de Joi, nici nu a cercat să o tulbure.

Săcuii au fost foarte nemulțumiți când au căpătat poruncă de retragere.

Deși mai mult de jumătate din oamenii noștri erau deja răniți, — voia lor de luptă nu a scăzut deloc. Dar a trebuit să ne retragem, chiar și pentru aceea ca să putem trimite raport (înștiințare) la Marmarosșiget. În apropiere de Visóvölgy, unde am aflat telefonul în stare bună, legînd de el un telefon de mână, am putut veni în atingere cu comanda din M. Siget. Ni s'a dat porunca să cercăm să mai ținem oprit pe inamic un pic de vreme. Atunci între Visóvölgy și Nagybocksó am mai oprit pe inamic timp de 6 ciasuri.

Timpul acesta fost folosit pentru aceea, ca să fie deșertate satele dela spatele noastre. Trupele noastre s'au luptat cu bravură supra-omenescă, și când Joi seara ne-am retras spre Mar. Siget, abia mai era între noi om, care să nu fi fost rănit! Inimicul înainta numai încet spre Siget, căci din împotrivirea aspră ce i s'a făcut, el a tras încherea, că în toată clipa poate da peste inamic. Așa patrurile lui de avangardă (de mers înainte) au ajuns la Maram. Siget, numai Vineri dimineața, în vreme-ce în partea noastră veneau la Hossumező oști puternice de ajutorare. Aci s'au alăturat la noi

Starea Rușilor năvăliți spre Marmarosș-Siget, se poate spune că e desnădăjduită. Căci vor găsi aci putere hotărîtoare, mai mare ca a lor, și pentru retragere nu le stă la îndemînă decît calea îngustă ce duce spre Kőrösmező.

*

Lupta de izgonire s'a început.

Știri ce vin atit din comitatul Bereg cit și din al Maramurășului, spun, ca și în Maramurăș s'a început alungarea napoi a Rușilor.

Trupele de lipsă la asta, au ajuns la locul lor pe hotatul comitatului Maramurăș folosind ca punct de razim comitatul Bereg.

Lupta deja s'a început, și cel dintii rezultat însemnat, care dă nădejdea singură a izbînzei peste tot, e acela că oștile noastre, în o luptă sîngeroasă, au bă-

tut o oaste rusească, la Tarackköz, din sus de Marmaros-Siget, încă ieri după amiaz (4 Oct.).

Pe toată linia lupta e în curgere, și deși se poate vedea peste tot locul, a se da raport amănunțit despre ea, nu se poate. Se poate numai spune, că puterea noastră armată, a început lupta în cele mai priincioase așezări. Ca un zid ce nu se poate sparge, așa și-au luat locul lor oștile noastre chemate a izgoni năvala Rușilor în Bereg și Maramurăș.

După știrea foi »Az Est«, la trupele noastră (austro-ungare) de apărare, s'au alăturat și trupe de-ale aliaților (trupe germane) trimise la locul năvalei!

*

MAI NOU

O telegramă venită azi, Mercuri, dela ministrul președinte din Pesta, vestește, că o trupă mai mică rusească s'a furișat și spre Ardeal prin pasul ce vine din Bucovina în comitatul Bistrița-Năsăud, — dar oști austro-ungare grăbesc spre Bistrița, pentru a le ținea calea și a-i izgoni înapoi!

Viață de tabără.

Ziarul „Temps“ publică scrisoarea unui ofițer francez, care spune, că pe cîmpul de luptă (cu Germanii) e foarte puțină schimbare. Doar că mai schimbă așăzerile între singuraticile lupte, ștudiază (cercetează) tărîmul de luptă, noptea se strămuta de colo colo, și numai atunci dorm, în vre-o groapă, într'un șanț ori sub un car, cînd li se dă nițel răgaz, ori deloc!

Apă de beut nimeresc numai din întîmplare!

Poruncile sunt date în vorbe scurte de tot, și ei le împlinesc, fără ca din acelea să poată cineva înțelege ceva despre mersul peste tot al uriașei lupte.

Omul e tot în vardă (tot de pază), și de aceea nu ajunge la vreme de a se mai și curăți. E de mirat că pîn'acum n'a izbucnit între ei ceva boale rele.

Soldații frig carnea așa în frigare și pe cărbuni, ca sălbatecii.

Așa scrie despre viața în tabără un ofițer francez, care luptă așazicînd acasă, pe pămînt francez, unde tot le vin hranele mai ușor, că au aci la spate pe frații și părinții lor. Dar cum vor trăi oștile cele duse departe pe pămînt strein, în țară streină?

Lucru mare și greu e un războiu.

*

NOUTĂȚI

Colera. Ne pare bine, că aceeașă urită și groaznică boală, nu se lățește, nu prinde așa de tare în țară, cum îi era lumii teamă că va urma.

După știrile scosite la ministerul de interne (peste trebile din lăuntru ale țării), au fost în 4 Oct. numai următoarele cazuri de îmbolnăviri nouă: în Némellipce (comitatul Liptó), 1 caz de îmbolnăvire; în Fülek și Balassagyarmat (comit. Nograd), cîte un caz; în Lobranz (comit. Ung) 1 caz; în Onga (com. Abauj) 1; în Kisvárd (com. Sabolcs) 1; în Kassa și Mișcolț, cîte 1; în Cluj 2 cazuri, în Perecsen (Ung) 3 cazuri, în Budapesta 9.

Dintre acestea 5 îmbolnăviri s'au ivit între cetățeni civili, iar celalalte 17 cazuri au fost între soldați veniți de pe cîmpul de războiu din Galiția.

Dînd acum frigul, apropiindu-se iarna, colera nu mai are putere de lăfire Totuși e foarte de lipsă, ca tot omul să se păzască de rău, și aceasta o poate face, grijind ca stomacul să-i fie în cea mai bună ordine, să nu sufere dedureri, de minări de stomac, și să țină cea mai mare curățenie în casă, în curte, la grajduri, — peste tot locul. Căci leacul cel mai sigur contra colerei e — curățenia și iarăși curățenia!

Fugiții din Maramurăș, în Pesta. Din părțile Maramurășului primejdute de războiu, au fugit la Pesta mai multe mii de oameni, — mulți din ei lipsiți cu totul de mijloace de traiu. O deputațiune (trimitere) din ei, luînd în ajutor pe deputații lor de acolo, s'au dus pe la ministri să îi roage să le vie într'ajutor. Li s'a făgăduit că se va face tot ce se va putea pentru ei. Cei cu totul lipsiți de mijloace de traiu, au fost adăpostiți în grădina de animale (marea menajerie) prin cele edificii, alții în grădina „de Paris“, alții în școlile din cîteva străzi prefăcute în cuartire de silă pentru ei. Sunt băgați cîți încap în cîte o odae și adăpostiți cum pot și aci li se dă și hrana. Unii sunt trimiși prin comunele din jur și acelea sunt îndatorate a i primi și a i hrăni, c'apoi după războiu își vor primi despăgubirea

Abdul-Hamid — mut. Despre fostul Sultan (împărat) al Turciei, înlăturat din tron, — se scrie din Constantinopol, că de o vreme încoace a rămas mut. Cei din jurul lui spun, că toate dorințele le împărtășește celor din jurul seu în scris și de vre o 2 săptămîni n'a mai scos din gura lui un singur cuvînt. Nu se poate ști de a rămas de fapt mut, ori că nu mai vrea să grăiască lumii din jurul seu. El petrece în timpul de față

în un loc de scălzi din Azia mică. E bătrîn și cu totul înfrînt sufletește.

Fuga fără nici o treabă, e oprită. Războiul acesta învață pe oameni multe lucruri pîn'aci cu totul necunoscute lor. Intre altele nu știu, oamenii că oare ce-o fi de ei și de avutul lor, dacă cumva vine armată streină în orașul lor, în ținutul lor? Și fiindcă se tem mai mult de rău ca de bine, — fug cu miile, părăsindu și casa și tot avutul și se duc, chiar fără mijloace de traiu, spre orașe mari, îndepărtate, cari apoi să i țină și pe ei. Deși de fapt s'a dovedit, că aceste fugiri, de cele mai multe ori sunt neîntemeiate, căci oștile streine vevite în oraș, — nu fac rău locuitorilor, dacă aceia nu le atacă și nu li se împotrivesc. Mai ales dacă li se dă aceea ce cer, hrane pentru ei și pentru animalele lor, — lucruri pe cari le plătesc, — apoi locuitorii pot sta pe pace la ale lor. Ca'n raiu, de sigur că nu e în un oraș năpădit de dușman, e ca în zile de războiu, dar nici ca în iad nu e, și fuga oamenilor nu e totdeauna îndreptățită.

Tocmai de aceea au început a se lua măsuri, ca locuitorii părților primejdute de războiu, să nu mai fugă așa, cu treabă și fără treabă, dela vetrele lor, și mai ales nu așa departe, cum o fac azi. Iaca ce spun foile despre măsurile de acest fel luate în comitatul Sătmarului:

Fiindcă din comitatele de Nord și Răsăritene ale țării (Maramurăș și cele vecine), multe familii au fugit în părți depărtate, ca la Budapesta, cu toate că în orașul ori ținutul lor nu era nici o primejdie pentru ei, — fișpanul dela Mișcolț a luat măsuri pe cale de ordinațiune (poruncă în scris cătră cei de sub conducerea sa), că căpitani de poliție și primăriile, să nu mai dee adevărînțe de călătorie pentru locuri mai îndepărtate, decît atunci, cînd este temeiul serios pentru asta.

Cînd adecă vrei să te depărtezi din partea locului, trebuie să ți iei la tine un bilet (o adevărînță) dela poliție ori dela primărie, că cine ești, — ca să nu te iee colo ori colo, prin loc strein, drept un om fără căpăliu și să ai neplăceri.

Aceste adevărînțe se vor da, după hotărîrea de mai sus, numai pentru dus pe locuri mai aproape, iar pentru depărtări mai mari, numai cînd este temeiul greu.

Asta pentru a nu fugi toată lumea spre Pesta și spre alte orașe mari, unde și așa să află îngrămădită prea multă lume streină, între altele armată multă și mulți răniți și bolnavi din războiu, a căror hrănire mistue tot ce se poate afla prin orașe.

Pentru mers-așa mai pe aproape, prin comune și orașe vecine, unde ești și mai cunoscut, — nu e pusă însă nici o pedecă.

Abonații

la numărul de **Lunia**;

cari au avut plătit acel număr numai pe Iul. August și Septembrie, iar la 1. Oct. n'au trimis plata și pentru Octombrie—Nov.—Dec. (cor. 1.20). — vor mai primi numai numărul de Luni viitoare, apoi li se oprește numărul de Lunia.

Cununie. Domnica Ivășcoiu și Constantin Tisu, ales preot, își vor sărbători cununia lor religioasă Duminică, în 11 Octombrie n. 1914, la 3 ore d. a., în biserica gr.-or. română din Pricaz. Dorim fericire.

CĂUTĂM

vînzător pentru „Libertatea” în Alba-Iulia! Vinde cîte 300 din fiecare număr. Are cîștig frumos.

Duel în văzduh.

Din Cristiania se vestește, că, după știri sosite acolo, în 4 Octombrie locuitorii orașului Antwerpen au avut privilegiu a vedea un foarte interesant duel (luptă între doi contrari) ce s'a dat sus în văzduh, pe deasupra orașului lor. Doue aeroplane (mașini de zburat), una germană și alta belgiană, s'au luat la duel (luptă în doi) sus prin aer. Mașina germană cu un rînd de aripi, voind să șpioneze pe deasupra Antwerpenului, s'a trezit deodată în față cu o mașină belgiană, de cea cu doue rînduri de aripi. Ele s'au aruncat una spre alta. Mașina belgiană era înarmată cu revolver-mașină, care împușcă una după alta mai multe gloanțe, iar cea germană avea o mitralieră (mașină de pușcat), care pușcă mai mult ca un revolver de acelea. Ele au început a se împoșca una pe alta cu gloanțe. Cea belgiană fugea și cea germană o urmărea. Deodată cea germană băgă de samă, că cea belgiană prin retragerea sa, a atras-o pe ea în bătaia unor tunuri belgiene, cari, cînd a fost mașina germană

destul de aproape, au început a trage cu șrapnele după ea! Era o ploaie de șrapnele după ea în văzduh. Atunci a luat-o la fugă îndepărtîndu-se și scăpînd norocoasă din gura morții.

Cum pușcă tunurile cele mai mari germane?

Să știe că Nemții au adus în războiul acesta ceva nou: tunurile cele foarte mari de bătut cetăți, cu glonț de 42 cm. de gros.

Un domn din Norvegia, care locuia în un oraș din apropiere de Antwerpen, (unde se dau acum luptele mari în Belgia), întors acasă povestește cum vin pușcăturile tunurilor celor mari de cetate ale Nemților și ce simt oamenii în fața lor. Zice că întreg orașul se zguduia și se cutrămura cînd se dădea spre el cîte-o pușcătură din aceste tunuri! Că așa iese glonțul și focul și tunetul din gura lui, ca și cum s'ar aprinde un vulcan (o gură arzătoare a pămîntului)! E îngrozitor!

Că ce sunt aceste tunuri, se vede și din faptul, că un tun de acesta poate pușca numai în jumătate de cîas o pușcătură! Atîta timp le trebuie tunurilor pînă îl gată iară de pușcat.

Tunul e zidit în pămînt, acolo unde îl pun ea să tragă cu el, și cînd se sloboade, nu e iertat să fie nimenea pe aproape de el cale de un kilometru (o miie de metri), că așa zguduitură de aer face în jur de sine, că trîntește la pămînt și bolnăvește de moarte ori și omoară, și surzește și strică de cap, pe cei ce i-ar sta aproape!

Sunt adevărate guri de iad aceste tunuri, — și gloanțele uriașe ale lor zdrobesc grozav zidurile de cetăți asupra cărora cad...

8 cărți mari

cu: numai **9 cor.**

„FOAIA INTERESANTĂ”

pe anii

1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912 și 1913,

legată în volume întregi (cărți de sine). Fiecare an dă o carte de 200 fețe și mai mult cu sute de chipuri, sute de poezii, nuvele, schițe, poezii populare, glume și altele, — plăcute, ușoare de înțeles pentru ori-ce om din popor.

Ori-care din aceste volume, (fiecare cuprinzînd „Foaia Interesantă” de pe cîte un an), — legat în table moi, să vînd singuratic, ori 2—3 sau toate la un loc.

— **Prețul cîte unei cărți (volum de sine e 1 cor 40 fileri,** trimis acasă franco (posta plătită).

2 volume (ori care) să trimit în pachet de postă franco-recomandat, pentru **2 cor. 80 fileri.**

3 volume (ori-care) să trimit în pachet franco-recomandat pentru **numai 4 cor.**

4 volume (ori-care) să trimit franco-recomandat pentru **5 cor.**

— **Toate 8 volumele** să trimit pentru **numai 9 coroane!**

— **Pentru America și România** fiecare volum costă **2 coroane.**

— **Fără bani** nu să trimit nimănu, nici cu rambursă. Trimiteți banii nainte.

Să pot căpăta dela Administrația „Libertatea” din Orăștie, sau dela „Librăria Națională” de aici.

Să caută

1—2 calfe de pantofar pentru lucru bărbătesc și femeesc.

A se adresa la

Ioan Vărmăgean,
măestru pantofar,
Orăștie-Szászváros,
Str. Timarilor Nr. 21.

1—3

Moșie de arîndat.

Pe hotarul orașului Alba-Iulia și pe hotarul unor comune din jur, se dă în parte sau în arîndă din o moșie, mai mare, parțele de felurite măsuri (1—2—3—5—10 iugăre) pe anul economic ce vine Cei ce do-să se înștînteze pînă în 10 Octombrie n. c., dl Dr. Ioan Marciaș, avocat în Alba-Iulia.

Compactor român

executînd lucrări de compactorie, dela cele mai simple pînă la cele mai fine, — legături de cărți pentru biblioteci, broșuri, protocoale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vig-nete simple ori aurite, —

— **avem la Orăștie!** Recomandăm celor ce au biblioteci private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui **Petru Ilieș**, compactor în Orăștie.

Casette de

hîrtii de epistolă

cu inscripția românească:

„VIORELE”

și

„LĂCRĂMIOARE”

se găsesc la

„Librăria Dr. S. Bornemisa”

în Orăștie (Szászváros).

Nou!

Dela 1 Octombrie pînă la Anul-Nou

— așadar 3 luni de zile —

dăm »LIBERTATEA« cu următorul preț:

Numărul de Joia, cu „Foaia Interesantă” împreună, cu **1 cor. 20 fil.**

Numărul de Lunia, dela 1 Oct. pînă la Anul-nou, iar cu **1 cor. 20 fil.**

Cel-ce dară, neavînd foile noastre, voește a intra ca abonat (nainte plătit) nou, să trimită **cor. 2.40** și va primi foile de acum pînă la Anul-nou tot **de 2-ori pe săptămână!**

— Rugăm cetiți această vestire și altor cetitori din sat, cari nu au azi aceste foi!

Numeri singuratici din „Libertatea“

găsiți spre vânzare, atât din foile de Joia, cât și din numărul de Lunia (cel de războiu), în următoarele orașe, la următorii vânzători ai foilor noastre:

Prețul unui număr e totdeauna 10 fileri.

O aflați în:

BLAJ, la »Librăria Seminarială«.
BRAD, la negustorul român Ioan Cutean.
HUNEDOARA, la negustorul român N. Țintea
GHIOROC, la negustorul român M. Butariu.
BAIA-DE-CRIȘ, la negustorul român Rom. Coțoiu.
SIBIIU, la traficele: Hermine Frank și Németh László.
ORADEA-MARE, la Librăria Hegedüs (Rákoczi ut. 5).
În ALBA-IULIA, — căutăm vânzător.
FĂGET, la negustorul român Aug Oneșan.
» » » » George Barbu.
HATEG, la negustorul român B. Popovici.
SELIȘTE, la negustorul român N. N. Țintea, Ssor.
LUGOJ, la Librăria românească »Minerva« G. Țăranu.
CRIȘTIOAR, la comerciantul Vágzsina Imre.
VINȚUL-DE-JOS, la Filiala »Ardeleana«.
ABRUD, la vânzătorul de foi I. Tengher
VÎRȘET, la prăvălia Amalia Kirchner,
ȘOMCUTA-MARE, la Însoțirea creștină de Consum.
BEIUȘ, la Librăria românească »Doina«.
DOGNECIA, la dl G. Dumitru.
TURDA, la »Librăria Poporală« I. Pescariu.
LIPOVA, la vânzătorul de foi Schmoler Antal.
BRAȘOV, la Librăria rom. I. Chiroiu.
ILIA, la societatea comercială românească »Libra«.
ȘUGAG, la negustorul român Nic. Ștefan.
DOBRA, la banca »Grănițerul«.
CÎMPENI: la comerciantul român Dumitru Iclozan.
MEDIAS: la Librăria G. Reisenberger.
ORĂȘTIE: la Librăria Dr. S. Bornemisa și com. N. Nicoară

În CARANSEBEȘ, la com. rom. Petru Lepa.
» » » » » » Librăria Diecesană». BĂIȚĂ, la comarc rom. Ioan Belea.
GEOAGIU-DE-JOS, la banca »Geogeană«.
CLUJ, la tipogr. »Carmen« P. Barițiu, Str. Francis Iosif 58.
TICVANUL-MARE, la com. rom. Vasile Iorgovan.
TIMIȘOARA, la trafica Lazarovics Georg.
REȘITA, la comarc. Weiss Adolf.
ALSÓKÖVES, (comit. Arad) la com. rom. G. Moldovan.
SERAJEVO, la librăria Nissim A. Cappon.
MOSTAR, la trafica Mustafa M. Cisic.
ZLATNA, la dl Stefan Corpade.
LIPOVA, la vânzătorul Alexandru Seleşan.
TOPLIȚA-ROMANĂ, la comerciantul român Ioan Stanciu.
COHALM, la factorul postal Nicolae Spornic.
CAPOLNOC-MĂNĂSTUR, la măestrul cojocar George Popp.

In aceste locuri căutați „LIBERTATEA“ Marțea și Vinerea.

In toate aceste locuri se află de vânzare și revista literară „COSINZEANA“ dela Orăștie, cu foarte numeroase chipuri dela războiu. — Un număr din „Cosinzeana“, 20 fl.

Alți negustori, cari ar dori să vîndă foile noastre, — să se înștiințeze. Au câștig frumusețea dela vânzarea lor.

Primul depozit român

de PIANE, PIANINE

și ARMONIURI

T. Popovici, Sibiu, strada Cisnădiei 7, —

se recomandă on. public român cu fabricate exclusiv bune, cu cari s'a aprovizionat pentru on. public muzical.

Prețuri mai ieftine ca oriunde! Impachetare și transport gratis! Plătire și în rate convenabile.

Ca Român și specialist, proprietarul depozitului, roagă publicul nostru de pretutindeni, să-l onoreze cu încrederea sa.

Comandele să se facă din bună vreme pentru ea să poată fi rezolvite la timp. 1392)19—50

„Tipografia Nouă, I. Moța“

din Orăștie (Szászváros)

este una din cele mai bogat provăzute cu tot felul de material pentru tipar. E în stare a tipări broșurile cele mai fine, cu clișee întrețesute în text, — apoi ori-ce tipăriri pentru privați, ca: invitații, anunțuri de logodnă, de cununie, cărți de vizită, afișe (placate), reclame, etc. — Pregătește tipăriri pentru bănci și cărți pentru bănci.
In posesiunea unei mașini ce tipărește în două colori de-odată, poate pregăti: invitații, reclame, ș. a., în două colorii, etc. — Tipărește ziare, reviste, broșuri, cu totul moderne cu gust arangeate și tipărite.
— In »TIPOGRAFIA NOUĂ« se lucrează cu 6 mașini: una plană, una dublă (lucrînd cît două plane de-odată), una tipărind în două colori de-odată, o mașină americană pentru lucruri mărunte, una de perforat și una de tăiat. — Serviciu repede — Prețuri mai ieftine ca aiurea!

Adresați-vă cu încredere, în ori-ce trebuințe de tipăriri, la:

„Tipografia Nouă I. Moța“
(Tipografia foii »Libertatea«)
în ORĂȘTIE (Szászváros).

Frizer nou în Orăștie.

Fac prin aceasta cunoscut onoratului public din loc și jur, că cu ziua de Simbătă în 4 Iulie n. — deschid în Orăștie, în drumul țării, lângă prăvălia dlui Corvin, (în fosta prăvălie Jurkovits):

BARBIERIE și FRIZERIE,

arangeată modern și condusă de mine, după ce am praxă îndelungată în țară și străinătate!

Rog onoratului public, inteligență și popor, din loc și jur, a mă cerceta cu încredere

Cu stimă:

Filip Schiopu, friser.

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC, Chicago, Ill.

Capital și surplus 3 milioane de dolari.
Fonduri peste 30 milioane de dolari.

Singura mare bancă de stat în West, cari își are secție românească.

După depuneri solveste 3% interese.

Trimiteri de bani prin telegram **gratis** 500 coroane

ori sume mai mari trimitem prin telegram fără vre-o suprasolvire, iar banii la ziua următoare îi plătim în țara veche.

Spese pentru telegram nu luăm!

Noi nu numai că promitem, ci banii în ziua următoare îi și plătim primitorului, pentru-că noi banii îi trimitem de-adreptul din Chicago cu telegram. — în vreme ce banii trimiși prin ați bancheri sunt pe cale cu posta la New-York, noi i-am și plătit deja în țară. — Trimiterile prin postă, mulțumită unui mod până acum necunoscut, îi plătim în țară cu 4—5 zile mai repede ca ori-și-cine altul. — Cearcă și te vei convinge. — După fiecare trimitere, dăm fiecăruia rețepisul postal original din țară. — Cere coala de trimitere (maniorcă).

THE NATIONAL BANK OF THE REPUBLIC

(6000) 16—

39 So. La Salle Str. Cornel Monroe, Chicago, Ill.

(Vis-à-vis de Consulatul Austroungar).

„Cele mai frumoase!“

Așa să chiamă velumașul de poezii populare scoase acum de sub tipar de „Librăria Națională“ dela Orăștie, poezii alese de dl Seb. Bornemisa, redactorul revistei „Cosinzeana“.

Cel cărora vă plac poezille populare (și la toată lumea plac pentru farmecul din ele!), cumpărați-vă această cărticică de poezii populare și veți avea o neîncetată plăcere citindu-le, căci ele sunt într'adevăr, cum le spune titula cărții: „Cele mai frumoase!“

Prețul 60 fileri, trimise franco.

Pentru americani.

Anul I. II. și III. din „Bobirnați“ dând câte un volum de 100 pagine, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — le avem legate în volume deosebite, pe care le vindem cu 35 cenți unul, trimis franco recomandat la America.

Administrația „Libertatea“ în ORĂȘTIE (Szászváros) sau la Librăria Națională, tot aici.

„Atelierul de țesături și cusături românești“ din Orăștie (Szászváros)

dă împrumut:

pentru serate și baluri: *porturi femeiești*: de Orăștie, Pădureancă și Tulgheș, pentru taxa de folosință a costumului cor. 10.— plus spesele de porto. *Costume de Călușeri* pentru taxa de folosință a unui costum cor. 5.— plus spesele de porto.

Are de vânzare:

costume complete port de Tulgheș à cor. 100.—

costume complete port de Orăștie à cor. 160.—

costume complete port de Pădureancă à cor. 120.—

Primește comande de tot felul și execută după modele din Atelier.

(1134) 14 -

Podoaba de casă, frumoase și ieftine.

Potrete colorate pe sticlă și așezate în cadre frumoase, după ori-ce fotografie bună sau clișeu.

Icoane lucrate pe sticlă în motive românești, cu sîdef și

„BANCA DE ASIGURARE“

— cea românească —

dela SIBIIU, zisă: »BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« — face cunoscut marelui obște românești, că în aceste zile grele și pline de primejdii, primește asigurări nu numai contra pagubelor *de foc, de grindină* (baterea pietrii), contra spargerii, etc., — ci și

asigurări asupra vieții

și anume așa, că contractul are putere și pentru timpul de războiu. Plătește adecă — potrivit condițiilor (legătuielilor) din contract, și asigurarea celor căzuți în război ori morți pe urma rănilor ori boalelor căpătate în războiu.

Toți cîți aveți a vă asigura edificiile contra focului, sau nutrețele, — sau cei-ce ați voi să aveți o asigurare asupra vieții pentru ca la caz de moarte, venită din orice primejdie a zilelor acestora rele, — familia să vă capete o sumă oarecare, —

— faceți-vă asigurările la

„Banca Generală de Asigurare“

— cea românească —

din Sibiu (Nagyszeben).

imitațiuni de mărgăritare, provăzute cu cadre poleite, bronzate ori aurite cu aur veritabil (Ducatem Gold) cea mai splendidă podoabă pentru ori ce casă românească

Tabernacle-Chivoturi, cruci rapide, iconostase în miniatură ca altare de casă cu prețuri foarte ieftine execută prompt și repede, ear comercianților le dă rabat corespunzător.

IOAN BACIU

artist-amator,

în Sajosolymos u. p. Nagysajó.

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazil“.

Milfoane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, guturaiului, flegmei și tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și 40 fil., și în doze de 40 fil.:

în Orăștie Apot. N. VLAD
în Dobra Apot. W. UNBERG
RATH, și în alte apotece.

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	70	60
Rizling — — —	72	62
Roșu de Miniș — 1 00	90	
Carbenet — — 1 10	—	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—	46
Rizling — — —	—	48
Șillei — — —	—	50

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expediază sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu cambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

(1211) 38 — **PETRU BENEĂ**, proprietar de vii în Siria Világos, (Arad. m.)